

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт

СУМИ - 2012

**Завальний Володимир
Миколайович
Завальний Михайло
Володимирович**

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт

**Суми, РВВ, Сумський національний аграрний університет
вул. Кірова,160**

Коректор _____

Підписано до друку: _____ Формат А5.: Гарнітура Times New Roman
Тираж 20 прим.   Замовлення   Ум. друк. арк. 1,2

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Інститут економіки та менеджменту
Кафедра правосуддя**

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт

**для студентів 2 курсу юридичного факультету денної та
заочної форми навчання спеціальності 5.03040101
«Правознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня
«молодший спеціаліст»**

СУМИ 2012

Укладачі:

Завальний В.М. – ст. викладач кафедри правосуддя Сумського національного аграрного університету

Завальний М.В. – к.ю.н., доцент кафедри адміністративного права і процесу Харківського національного університету внутрішніх справ

Господарське право. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт студентами 2 курсу юридичного факультету денної та заочної форми навчання спеціальності «Правознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» / Суми, 2012 рік. -28с.

Методичні вказівки, спрямовані на надання методичної допомоги студентам по виконанню контрольних робіт з дисципліни «Господарське право».

Рецензенти:

Мельник К.Ю . – начальник кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ , к.ю.н.

Запара С.І. – декан юридичного факультету Сумського національного аграрного університету, к.ю.н.

Відповідальний за випуск: Завальний В.М., ст.. викладач кафедри правосуддя

Рекомендовано до видання навчально-методичною радою Інституту економіки та менеджменту СНАУ.

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2012 року.

Зміст

Загальні рекомендації	5
Правила вибору варіантів контрольних завдань.....	6
Приклади рішення.....	8
Варіанти вирішення контрольних робіт (осінній семестр)...	10
Словник.....	16
Література.....	26

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з курсу «Господарське право» розраховані для студентів спеціальності «Правознавство» ОКР «молодший спеціаліст».

Головною метою викладання даного курсу є формування у студентів системи правових знань невід’ємно пов’язаних з їх професійною підготовкою, яка поєднує вивчення теоретичних проблем господарської діяльності з їх опрацюванням на практичних заняттях.

В умовах становлення ринкових відносин в Україні набирає сили такий вид господарської діяльності, як підприємницька діяльність, що здійснюється як юридичними особами всіх форм власності, так і фізичними особами - суб’єктам підприємницької діяльності. Саме законодавство, що регламентує господарську діяльність покликане забезпечувати регламентацію різноманітних відносин у сфері господарської діяльності (виробництву та реалізації товарів, виконанні робіт та наданні послуг) та спрямовується на підвищення правосвідомості підприємців в сфері господарської діяльності і контролюючих органів.

У рамках даного навчального курсу розкривається зміст основних законодавчих актів, що регулюють господарську діяльність в Україні.

Вивчення навчального курсу «Господарське право» базується на засвоєних знаннях, здобутих із курсів «Теорія держави і права», «Цивільне право» та ін.

Зважаючи на різноманітність правовідносин, які виконують в господарській діяльності, ця навчальна дисципліна докладно вивчає порядок державного регулювання господарської діяльності, повноваження контролюючих органів в сфері підприємництва та їх компетенцію, правовий статус господарських організацій та громадян-підприємців, загальні принципи здійснення господарської діяльності, легітимізацію господарської діяльності та порядок здійснення господарської діяльності на території України, договірні відносини, які виникають при укладанні договорів купівлі-продажу, поставки, кредитно-розрахункові та податкові відносини, порядок

захисту прав споживачів та підстави відповідальності як посадових осіб, так і підприємців.

Контрольна робота як важлива форма навчального процесу має навчити студентів самостійно узагальнювати і викладати літературні джерела, статистичні та інші матеріали, взяті з практики роботи фінансових органів, податкових інспекцій, підприємств.

Контрольна робота визначає, наскільки глибоко студент засвоїв курс і вмів самостійно викладати окремі питання в рамках вибраної теми.

У контрольній роботі студент повинен показати:

знання і правильне розуміння закономірностей, що складаються у сфері господарського права;

вміння використовувати літературні джерела, аналізувати практичний матеріал і викладати свої міркування з того чи іншого питання;

вміння використовувати теоретичні знання в процесі аналізу конкретних цифрових даних.

Контрольна робота виконується самостійно. Вона повинна мати чітку й логічну структуру. Якщо в ній наводяться окремі цитати з наукових статей чи монографій, то потрібно вказати автора роботи, її назву, місце і рік видання, сторінку. Те саме стосується й тих цифрових даних, які наводяться в контрольній роботі. Якщо аналізується практичний матеріал, то слід вказати конкретний об'єкт аналізу.

Студенти 2 курсу юридичного факультету денної та заочної форми навчання спеціальності 5.03040101 «Правознавство» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» виконують контрольну роботу в осінньому семестрі.

Правила вибору варіантів контрольних завдань та правила виконання

Завдання передбачають письмове їх розв'язання по одному із десяти варіантів. Варіант контрольної роботи студент обирає відповідно останньої цифри залікової книжки. Студенти, у яких остання цифра залікової книжки закінчується на «0», виконують 10 варіант контрольної роботи. Контрольні роботи, виконані з порушенням зазначеного порядку, не рецензуються і не зараховуються.

Виконання контрольної роботи передбачає ретельне вивчення теоретичного матеріалу та рекомендованих нормативних актів. У теоретичній частині роботи при викладанні матеріалу обов'язково треба посилатися на використані нормативні джерела, учбову та іншу літературу.

Практична частина контрольної роботи складається з розв'язання задачі. При вирішенні практичного завдання слід пам'ятати, що умови задачі являють собою встановлені й доказані обставини конкретної ситуації, у зв'язку з чим їх зміст не може бути розширений чи звужений. Обґрунтовуючи запропоноване рішення, треба опиратися на діюче цивільне, господарське, фінансове, міжнародне та адміністративне законодавство України.

Рішення задачі повинно бути розгорнутим, висновки обґрунтовані

проф. Н. О. Саніахметової. – Х. : «Одіссей», 2005. – 608 с.

24. Господарське право України : підручник / за заг. ред. В. М. Гайворонського. – Х. : Право, 2005. – 384 с.

25. Завальний В.М., Завальний М.В., Курило М.П. Комерційне право. Навчальний посібник.//Суми ВТД «Університетська книга» - 2010

26. Збірник нормативних актів з господарського законодавства: для самостійної роботи студентів юридичних та економічних спеціальностей (Упорядники Курило М.П. Завальний В.М. Завальний М.В.) // Суми.- СНАУ.- 2008.- с.196.

27. Комерційне право : навчальний посібник / Курило М. П., Завальний В. М., Завальний М. В. – Суми : Університетська книга, 2010. – 338с.

28. Правознавство. Навчальний посібник / За заг. ред. С.І.Запари.- Суми: ВТД «Університетська книга», 2009.- 640 с. (Розділ 8 с.215-251)

29. Саніахметова Н. О. Поняття державного регулювання підприємництва / Н. О. Саніахметова // Українське комерційне право. – 2005. – № 6. – С. 10–17.

30. Хозяйственное право : учебник / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хухлин и др. ; под ред В. К. Мамутова. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.

31. Шаповалова О. Концептуальні засади реалізації права на розвиток і господарське законодавство / О. Шаповалова // Підприємство, господарство і право. – 2008. – № 6. – С. 3–6.

32. Шелухін М. Л. Господарське право : навчальний посібник у схемах і таблицях / за заг. ред. канд. юрид. наук доц. М. Л. Шелухіна – К. : Цент навчальної літератури, 2006. – 616 с.

32. Щербина В.С. Господарське право України. Навчальний посібник. – К. – 1999

13. Закон України “Про оренду державного та комунального майна”
14. Закон України від 16.04.1991 р. «Про зовнішньоекономічну діяльність» // ВВР УРСР.- 1991-№ 29.- Ст. 377 (з наступними змінами).
15. Закон України від 07.06.1996 р. «Про захист від недобросовісної конкуренції» // ВВР України.- 1994.- № 7.- Ст. 34.
16. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва : Указ Президента України від 3 липня 1998 року // Офіційний вісник України. – 1998. – № 27. – С. 1. – Код акту 5610/1998.
17. Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2001 р. № 756 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 27. – С. 37. – Ст. 1212.
18. Про затвердження переліку органів ліцензування : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. № 1698 // Урядовий кур'єр. – 2000. – № 246.
19. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами : Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва та Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів від 03.03.2009 №44/27 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 26. – С. 92. – Ст. 889.
20. Правила пожежної безпеки : Наказ МНС України № 126 від 19.10.2004 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 45. – С. 111. – Ст. 2984. – Код акту 30605/2004.
21. Булгакова І. В. Господарське право України : навчальний посібник / І. В. Булгакова. – К. : Прецедент, 2006. – 346 с.
22. Вінник О. М. Господарське право : курс лекцій / О. М. Вінник. – К. : Атіка, 2004. – 624 с.
23. Господарське право України : навчальний посібник / за заг. ред.

посиланням на відповідні статті конкретного нормативного акту. Наводячи текст використаної норми необхідно обґрунтувати доцільність її застосування у даному випадку.

При вирішенні задачі рекомендується:

1. Визначити, до якої теми курсу відноситься задача;
2. Проаналізувати фактичні обставини, що наводяться;
3. Визначити коло нормативних актів, які необхідно вивчити.
4. Керуватися конкретними нормами закону чи іншого нормативного акту, роз'ясненнями Президії Вишого господарського суду України;
5. При посиланні на нормативний акт (закон, постанову, наказ, положення) слід вказати, коли і ким він був виданий, зазначити статтю, частину, пункт. Якщо задача має декілька варіантів розв'язання, вирішити та обґрунтувати кожен з них.

Контрольна робота повинна складатися з 18-24 сторінок рукописного тексту учнівського зошиту або 10-12 аркушів формату А-4.

Титульний лист контрольної роботи оформляється таким чином:

**Сумський національний аграрний університет
Кафедра правосуддя**

**Контрольна робота
з «Господарського права»
студента _____ групи _____ курсу
юридичного факультету (факультету заочного навчання)**

_____ (прізвище, ім'я та по - батькові)

Залікова книжка № _____

Суми 2012р.

На першій сторінці контрольної роботи вказати номер варіанту, назву теми і план контрольної роботи. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані. Кожне питання теми, згадане в плані, повинно бути чітко виділено і визначено в тексті роботи. Умови задачі переписувати не потрібно.

У кожній роботі необхідно привести список використаної при написанні контрольної роботи літератури. Робота підписується студентом і зазначається дата її виконання.

Список використаних джерел і літератури складається в певному порядку із загальною нумерацією. Список містить рубрики, які поділяються на:

І. Джерела:

- Конституція України;
- міжнародні документи та угоди;
- законодавство України;

- зарубіжне законодавство;
  - матеріали судової та іншої юридичної практики.
- II. Наукова література:
- монографії, статті, тези доповідей в алфавітному порядку.
- Джерела подаються в такій послідовності:

1. Конституція України.
2. Міжнародні документи та угоди:
  - міжнародно-правові акти універсального характеру;
  - регіональні міжнародно-правові акти;
  - двосторонні міжнародно-правові акти.
3. Законодавство України:
  - Закони України.
  - Рішення та роз'яснення Конституційного Суду України.
  - Укази та розпорядження Президента України.
  - Постанови Кабінету Міністрів України.
  - Акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.
  - Рішення місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.
  - Постанови пленумів Верховного Суду України та Вишого господарського суду України.
  - Нормативно-правові акти Союзу РСР та Української РСР.
4. Локальні нормативні акти, прийняті керівниками підприємств, установ та організацій.
5. Зарубіжне законодавство (наводиться у хронологічному порядку спочатку українською та російською мовами, потім — іноземними).

Контрольна робота повинна бути представлена у строк передбачений навчальним планом.

Контрольна робота оцінюється за результатами захисту («зараховано», «не зараховано»). Студент, який отримав на захисті своєї контрольної роботи «не зараховано», не допускається до заліку або іспиту з даної дисципліни.

ПРИКЛАД РІШЕННЯ КОНКРЕТНОЇ ЗАДАЧІ.

Громадяни України Рибалко І.П. здійснює безпосередньо самостійну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність по наданню юридичних послуг з метою отримання прибутку.

Питання:

1. Чи є Рибалко І.П. суб'єктом господарського права? Обґрунтуйте свою відповідь, посилаючись на відповідні положення чинного законодавства України.

2. За яких умов фізична особа набуває статусу суб'єкта господарського права?

Гр. Рибалко І.П. може бути суб'єктом господарського права, якщо:

Література

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
6. Про внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів»: Закон України від 1 грудня 2005 року № 3161-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 7. – С. 192. – Ст. 84.
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 31–32. – Ст. 263.
8. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 6 липня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 28. – Ст. 205.
9. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року № 1775-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 299.
10. Про патентування деяких видів підприємницької діяльності: Закон України від 23 березня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 20. – Ст. 82.
11. Закон України “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності” від 6.09.2005 (в редакції Закону від 11.02.2010)
12. Закон України “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)

управляють такою діяльністю, створені у встановленому законом порядку, мають необхідне для здійснення такої діяльності майно і володіють господарською правосуб'єктністю.

Суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Товариством з обмеженою відповідальністю визнається товариство, що має статутний капітал, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами.

Товариством з додатковою відповідальністю визнається товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів. Учасники такого товариства відповідають за його боргами своїми внесками до статутного капіталу, а при недостатності цих сум - додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеска кожного учасника.

Торговий патент – державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності чи його структурного (відокремленого) підрозділу займатися певними видами підприємницької діяльності.

а) він зареєстрований у встановленому законом порядку (ст. 58 Господарського кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р.) як фізична особа-підприємець або як засновник приватного підприємства із наданням йому статуту суб'єкта підприємницької діяльності;

б) якщо він не обмежений законом в правоздатності та дієздатності;

в) якщо він має право займатися підприємницькою діяльністю і на нього не поширюються обмеження, передбачені частиною другою статті 64 Конституції України. Проте, у зв'язку з тим, що гр. Рибалко І.П. не зареєстрований як суб'єкт підприємницької діяльності, він не може вважатися суб'єктом господарського права. тому всі угоди, укладені ним, згідно ст. 48 ЦК України, є недійсними з усіма наслідками, що випливають з таких угод.

За чинним законодавством України громадяни (фізична особа) може набувати статуту суб'єкта підприємницької діяльності (приватного підприємця). Однією із головних умов здійснення підприємницької діяльності є державна реєстрація підприємства. заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знярядь виробництва і сировини чи без такої. (ст. 164 КУпАП України). Якщо ці дії було здійснення без державної реєстрації, як суб'єкта підприємницької діяльності, що містить ознаки підприємницької та яка підлягає ліцензуванню, або здійснення без одержання ліцензії видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до законодавства, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, - карається штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк. (ст. 202 КК України).

Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності здійснюється відповідно до ст. 58 Господарського кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 р.

Громадяни, які мають намір займатися підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, подають реєстраційну картку встановленого зразка, копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера фізичній особі-платника податків і документ, що засвідчує внесення плати за державну реєстрацію.

Державна реєстрація проводиться за наявності всіх необхідних документів за заявочним принципом протягом не більше двох робочих днів.

З моменту реєстрації фізична особа набуває статуту суб'єкта господарського права і на нього поширюються усі властивості господарської правосуб'єктності.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

Теоретичні питання:

1. Поняття господарського права та відносини які воно регулює.
2. Державна реєстрація підприємств

Задача

Посадову особу районної податкової інспекції було звинувачено у корупції і притягнуто до відповідальності за зайняття підприємницькою діяльністю. Під час перевірки було з'ясовано, що ця особа була учасником одного з товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ). Працівник податкової служби заперечував проти звинувачення, посилаючись на те, що він як фізична особа — учасник ТОВ не є підприємцем. Підприємницькою діяльністю, на його думку, займався не він, а засноване за його участю ТОВ.

Питання:

1. Які особи не можуть займатися підприємницькою діяльністю? Якими нормативними актами це визначається?
2. Чи заслуговують на увагу доводи працівника податкової служби?
3. Чи змінилася б ситуація, якби зазначена особа була учасником не ТОВ, а повного товариства?

Варіант 2

Теоретичні питання:

1. Методи господарського права.
2. Поняття об'єднання підприємств. Види об'єднань підприємств та організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

Задача

Громадянин України Сорока В.С., сплативши реєстраційний збір у встановленому розмірі та маючи намір провадити підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, подав до органу державної реєстрації реєстраційну картку, три фотокартки, копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера як платника податків, документ, що підтверджує внесення плати за державну реєстрацію, своє рішення за підписом усіх членів сім'ї про намір провадити підприємницьку діяльність, ксерокопію свідоцтва про шлюб та свідоцтва про народження дитини.

інших результатів без мети одержання прибутку.

Об'єднанням підприємств є господарська організація, утворена у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань.

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку (ст.42 ГКУ).

Підприємство - самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності (ст.62 ГКУ).

Повним визнається таке товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Приватизація державного майна - це відчуження майна, що перебуває у державній власності, і майна, що належить Автономній Республіці Крим, на користь фізичних та юридичних осіб, які можуть бути покупцями, з метою підвищення соціально-економічної ефективності виробництва та залучення коштів на структурну перебудову економіки України.

Публічне акціонерне товариство може здійснювати публічне та приватне розміщення акцій.

Приватне акціонерне товариство може здійснювати тільки приватне розміщення акцій.

Статутний капітал товариства визначає мінімальний розмір майна товариства, що гарантує інтереси його кредиторів.

Суб'єкти господарського права - це учасники господарських відносин, що безпосередньо здійснюють господарську діяльність або

тощо).

Концерном визнається статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності.

Кумулятивне голосування - голосування під час обрання осіб до складу органів товариства, коли загальна кількість голосів акціонера помножується на кількість членів органу акціонерного товариства, що обираються, а акціонер має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами.

Ліцензіат – це суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Ліцензійні умови – установлений з урахуванням вимог законів вичерпний перелік організаційних, кваліфікаційних та інших спеціальних вимог, обов'язкових для виконання при провадженні видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Ліцензія – документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов.

Ліцензійні умови – установлений з урахуванням вимог законів вичерпний перелік організаційних, кваліфікаційних та інших спеціальних вимог, обов'язкових для виконання при провадженні видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Недобросовісною конкуренцією визнаються будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності.

Некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та

Чи є у органу державної реєстрації підстави для відмови Сороці В.С. у державній реєстрації?

Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на законодавство.

Варіант 3

Теоретичні питання:

1. Господарське законодавство.
2. Що об'єднує і чим відрізняється товариство з обмеженою відповідальністю від акціонерного товариства.

Задача

Студент 3 курсу юридичного факультету СНАУ, який проживає у м.Суми звернувся у Білопільську районну державну адміністрацію з заявою про реєстрацію його як підприємця для здійснення юридичної практики.

Через 10 днів йому було відмовлено у державній реєстрації. У відмові було зазначено, що:

- 1) у Білопільці вже існують юридичні фірми, тому займатися цим видом діяльності вбачається недоцільним;
- 2) для зайняття таким видом діяльності необхідна вища юридична освіта, якої у заявника немає;
- 3) така діяльність може здійснюватися лише після отримання ліцензії Міністерства юстиції України;
- 4) заявник не має власного приміщення, де мала б здійснюватися така діяльність.

Чи є вказані вище аргументи підставою для відмови в державній реєстрації? Дайте відповідь по кожному пункту відмови та по іншим питанням задачі. Який порядок державної реєстрації фізичної особи підприємця?

Варіант 4

Теоретичні питання:

1. Поняття та ознаки підприємства
2. Поняття та юридичний статус акціонерного товариства.

Задача

Засновники товариства з обмеженою відповідальністю, предметом діяльності якого є здійснення медичної практики та реалізація медикаментів, 20 червня 2011 р. Звернулися у відповідну районну державну адміністрацію із заявою про державну реєстрацію товариства.

Листом від 28 червня 2011 р. Райдержадміністрація повідомила заявників, що у державній реєстрації товариству відмовлено з таких мотивів:

а) відсутність ліцензії на здійснення товариством медичної практики та продаж на території України медикаментів;

б) подані установчі документи суперечать чинному законодавству, оскільки вказані в них вклади засновників в сукупності складають 75 відсотків статутного капіталу товариства, а решту – 25 відсотків – засновники планують сформувавши за рахунок плати за випущені товариством облігації.

в) розмір статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю менше ніж одна мінімальна плата;

Чи правомірна позиція райдержадміністрації в цій справі (по кожному пункту) ?

Які дії засновників товариства забезпечать захист її права на реєстрацію товариства?

Які нормативні акти регулюють питання державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності та ліцензування виконуваних ними робіт?

Варіант 5

Теоретичні питання:

1. Поняття суб'єкта господарського права та види суб'єктів господарського права.
2. Органи управління акціонерним товариством.

Задача

На загальних зборах публічного акціонерного товариства була сформована наглядова рада у строк, передбачений статутом ПАТ. Проте група акціонерів оскаржила в суді рішення загальних зборів ПАТ, оскільки частина членів наглядової ради не є акціонерами, а один з акціонерів (юридична особа) уповноважила свого працівника за довіреністю здійснювати повноваження в наглядовій раді.

Питання:

1. Який порядок формування органів управління ПАТ?
2. Назвіть органи управління акціонерним товариством.
3. Який статус спостережної ради ПАТ? Чи є вона органом управління акціонерного товариства?
2. Хто має право входити до складу спостережної ради? Чи можуть особи, які не є акціонерами, та юридичні особи — акціонери входити до спостережної ради ПАТ?

законом, шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру.

Значний пакет акцій - пакет із 10 і більше відсотків простих акцій акціонерного товариства.

Контрольний пакет акцій - пакет із більше ніж 50 відсотків простих акцій акціонерного товариства.

Корпоративні права - сукупність майнових і немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які випливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами.

Казенне підприємство - це державне некомерційне унітарне підприємство, яке діє на базі відокремленої частини державної власності, що не підлягає приватизації, створюється за рішенням Кабінету Міністрів України і входить до сфери управління органу, уповноваженого управляти відповідним державним майном.

Командитним товариством визнається товариство, в якому разом з одним або більше учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, є один або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладників), та які не беруть участі в діяльності товариства.

Корпорацією визнається договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації.

Консорціум - тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів

Словник

Акціонерне товариство - господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

Акціонерами товариства визнаються фізичні і юридичні особи, а також держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном, або територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном, які є власниками акцій товариства.

Асоціація - договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації.

Господарська діяльність (відповідно до ст. 3 ГКУ) – діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Господарське законодавство - це сукупність нормативно-правових актів і правових норм, які регулюють відносини щодо безпосереднього здійснення господарської діяльності та управління (в тому числі організації) такою діяльністю.

Господарське право – галузь права, сукупність правових норм, що регулює господарську діяльність та управління господарською діяльністю.

Господарським товариством є юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками.

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців – засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, а також вчинення інших реєстраційних дій, які передбачені

Варіант 6

Теоретичні питання:

1. Поняття господарського товариства та види господарських товариств.
2. Державна реєстрація фізичних осіб-підприємців.

Задача

Громадянин Пушкар, перебуваючи у складі учасників повного товариства, що б займався виготовленням металопластикових вікон, вирішив заснувати власне підприємство. Не виходячи з товариства, він заснував приватне підприємство, основним видом діяльності якого було виробництво жалюзі та віконних склопакетів. На неодноразові вимоги товариства припинити випуск ідентичної продукції він не реагував. Товариство звернулося до суду із позовом до Пушкар про відшкодування збитків у вигляді упущеної вигоди.

Питання:

1. Яким законодавчим актом передбачено заборону учасникам повного товариства конкурувати з повним товариством? Під розуміється під терміном «конкуренція» у цьому разі?
3. Чи підпадає під ознаки конкуренції діяльність приватного підприємства?
4. До якого суду звернулося товариство? Яке рішення він має прийняти?

Варіант 7

Теоретичні питання:

1. Які форми власності закріплені в Конституції України, Цивільному та Господарському кодексах України? Дайте характеристику формам власності.
2. Поняття банкрутства та суб'єкти банкрутства.

Задача

В статуті товариства з обмеженою відповідальністю записано, що: Господарське товариство є власником:

- 1) майна, переданого йому учасниками товариства у власність як вклад до статутного капіталу;
- 2) земельних паїв, взятих в оренду у громадян;
- 3) продукції, виробленої товариством у результаті господарської діяльності;
- 4) корисних копалин, які знаходяться на земельній ділянці, що належить товариству;

- 5) майна, придбаного в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян;
6) одержаних доходів.

Чи відповідає діючому законодавству даний статут?

Обґрунтуйте свою відповідь посилаючись на діюче законодавство по кожному із пунктів статуту.

Варіант 8

Теоретичні питання:

1. Поняття господарського договору. Класифікація і система господарських договорів.
2. Ліквідаційна процедура в справі про банкрутство. Наслідки визнання боржника банкрутом.

Задача

ТОВ «Родючість» відповідно до укладеного договору отримало в оренду цілісний майновий комплекс Шосткінського казенного підприємства «Імпульс». За позовом прокурора договір оренди між зазначеними підприємствами рішенням господарського суду було визнано недійсним.

1. Чи правомірне рішення господарського суду?
2. Чи відповідає зазначений договір оренди вимогам закону?

Варіант 9

Теоретичні питання:

1. Поняття договору оренди та об'єкти договору оренди.
2. Приватизаційний процес.

Задача

Між ПАТ «Хімпром» та державним замовником було укладено контракт на поставку продукції для державних потреб.

ПАТ «Хімпром» виконало умови контракту в частині виготовлення продукції і повідомило державного замовника про готовність поставки продукції.

Державний замовник, не зазначаючи підстав, відмовився від закупівлі продукції. ПАТ «Хімпром» реалізувало виготовлену продукцію і після цього заявило претензію державному замовнику про відшкодування завданих збитків, у тому числі і недотриманого очікуваного прибутку.

У відповідь на претензію державний замовник відмовив у

задоволенні претензійних вимог на тій підставі, що ПАТ «Хімпром» реалізувало продукцію на свій власний розсуд і об'єктивно мало можливість знайти такого споживача, який запропонував би ціну на продукцію не нижче тієї, що зафіксована в контракті.

ПАТ «Хімпром» звернувся з позовом до господарського суду про стягнення збитків з державного замовника.

1. Яке рішення має постановити господарський суд?
2. Які вимоги у наведеному випадку має заявити ПАТ «Хімпром»?
3. Яка відповідальність державного замовника за відмову від закупівлі продукції визначеної контрактом на поставку продукції для державних потреб, встановлена законодавством?

Варіант 10

Теоретичні питання:

1. Поняття договору оренди та суб'єкти договору оренди.
2. Господарсько-правові санкції та їх види.

Задача

Згідно договору поставки, укладеному між ПАТ НВО ім. Фрунзе і заводом, перший повинен поставляти необхідне для реконструкції заводу обладнання за узгодженим переліком рівними партіями по кварталах і місяцях. В серпні 2011 року ПАТ НВО ім. Фрунзе відвантажило чергову партію обладнання і виставило заводу рахунок на оплату у сумі 600 тис. грн.

Завод відмовився від одержання цієї партії обладнання і його оплати, посилаючись на те, що воно поставлене достроково. В подальшому виявилось, що він помилково вважав поставку достроковою.

1. Дайте аргументовані, з посиланням на конкретні нормативні акти, відповіді на запитання:

а) яка має бути майнова відповідальність покупця (завод) за необґрунтовану відмову від одержання обладнання, її розмір?

б) в який орган, на протязі якого часу і за яких умов може звернутися за вирішенням спору ПАТ НВО ім. Фрунзе ?

2. Напишіть претензію до заводу від імені ПАТ НВО ім. Фрунзе, дотримуючись вимог Господарського Кодексу України щодо її форми і змісту.